

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/67/2023
Identifikačné číslo spisu: 6917010434
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6917010434.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obvineného Ing. S. S., pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom v Bratislave 17. apríla 2024, o dovolaní obvineného Ing. S. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. februára 2020, sp. zn. 3To/137/2019, takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/137/2019 z 26. februára 2020 a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku,

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 176 ods. 2 Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku

v neprospech obvineného Ing. S. S..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/137/2019 z 26. februára 2020 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") z 5. júna 2019, sp. zn. 4T/80/2017 bol obvinený Ing. S. S. (ďalej tiež „obvinený" alebo „dovolateľ") uznaný vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- ako vedúci K., Q. s rozhodujúcou právomocou, ako orgán štátnej správy na úseku poľovníctva,

neoprávnene a bez zákonných dôvodov v rozpore s § 16 ods. 1, ods. 2 zákona číslo 274/2009 Z. z. o poľovníctve, opakované žiadosti Poľovníckeho združenia A. N. o zaevidovanie zmluvy o užívaní spoločného poľovníckeho revíru Gemerský Sad, poľovná oblasť N. Rimavská Sobota z 2. decembra 2014, 16. februára 2015 a 29. mája 2015, ktorú odporučili zaevidovať po preskúmaní vybavujúci pracovníci vysunutého pracoviska v Revúcej, túto nezaevidoval, aby tak umožnil konkurenčnej poľovníckej organizácii Poľovnícka organizácia O. A. zvolať nové zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov dňa 13. mája 2015 v Hucíne, ktoré však v rozpore s § 5 ods. 3 zákona číslo 274/2009 Z. z. zvolali vlastníci AT Agroturiec, s.r.o Rožňava a PM, s.r.o. Bratislava - Petržalka s celkovým podielom len 16,8974 % z celkovej výmery poľovných pozemkov, v dôsledku čoho nebolo uznášaniaschopné, na čo ho upozornil v žiadosti o nezaevidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru v prospech poľovníckej organizácie O. A. z 21. mája 2015 Ing. V. E., napriek tomu však následne na základe žiadosti o zaevidovanie zmluvy o užívaní poľovného revíru v prospech poľovníckej organizácie O. A. dňa 22. júna 2015 pod číslom OÚ-RS-PLO-2015/01123-002FL zaevidoval túto zmluvu v prospech poľovníckej organizácie O. A., E. XXXX, Y., na 10 rokov s účinnosťou od 22. júna 2015, čím neoprávnene uprednostnil poľovnícku organizáciu O. A. na úkor poľovníckeho združenia A. N..

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 326 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 2 (dva) roky.

Zároveň súd prvého stupňa obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu v štátnej službe na 5 (päť) rokov.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 26. februára 2020, sp. zn. 3To/137/2019, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Lucie Kolníkovej, advokátky so sídlom v Bratislave, Pri Suchom mlyne 6, vo svoj prospech dovolanie z dôvodu plynúceho z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že skutok tak, ako je formulovaný v petite obžaloby sa nestal, a preto sa ani nemohol dopustiť trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, v dôsledku čoho krajský súd v napadnutom uznesení nesprávne právne posúdil jeho konanie v tom smere, že naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Namietal ďalej, že žiadosť poľovníckeho združenia A. N. z 2. decembra 2014 nezaevidoval s poukazom na § 16 ods. 2 zákona číslo 274/2009 Z. z., pretože na užívanie poľovného revíru Gemerský Sad bola v čase podania žiadosti evidovaná iná nájomná zmluva s dobou platnosti do 31. mája 2015 s tým, že toto jeho konkrétne konanie bolo následne preskúmané prokurátorom Okresnej prokuratúry Revúca na základe podnetu Ing. V. E., so záverom, že správny orgán postupoval v súlade so zákonom, správne nezaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru Gemerský Sad z 26. novembra 2014, pričom odloženie podnetu prokurátorom Okresnej prokuratúry Revúca z 27. marca 2015 je súčasťou súdneho spisu a tento listinný dôkaz bol v konaní pred súdom aj riadne vykonaný. Ďalej uviedol, že z toho istého dôvodu, teda s poukazom na stále platnú zmluvu na výkon práva poľovníctva nezaevidoval ani ďalšiu žiadosť zo 16. februára 2015 a žiadosť z 29. mája 2015 nezaevidoval z dôvodu, že žiadatelia neboli k 29. máju 2015 splnomocnencami vlastníkov poľovných pozemkov začlenených do poľovného revíru Gemerský Sad s poukazom na uznesenie zhromaždenia vlastníkov týchto pozemkov z 13. mája 2015, ktorým boli zrušené všetky uznesenia zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov začlenených do poľovného revíru Gemerský Sad z 13. novembra 2014. Aj toto jeho konanie bolo následne preskúmané prokurátorom Okresnej prokuratúry Revúca na základe podnetu Ing. V. E., z 30. júna 2015 so záverom, že došlo k vecne správne vybaveniu žiadosti, a preto podnet ako nedôvodný odložil. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal aj na skutočnosť, že 14. mája 2015 mu bola predložená žiadosť o evidenciu zmluvy v

prospech poľovníckej organizácie O. A., avšak ani túto nezaevidoval s poukazom na stále platnú zmluvu na výkon práva poľovníctva s dobou platnosti do 31. mája 2015. Namietal ďalej, že pokiaľ do 31. mája 2015 nemohol zaevidovať žiadnu ďalšiu zmluvu na užívanie poľovníckeho revíru Gemerský Sad z dôvodu platnosti predchádzajúcej, logicky ani nezaevidovaním žiadostí z 2. decembra 2014, 16. februára 2015 a 29. mája 2015, nemohol umožniť konkurenčnej poľovníckej organizácii O. A. zvolať nové valné zhromaždenie vlastníkov pozemkov 13. mája 2015 s tým, že v rozhodnom období sa konali dve valné zhromaždenia, a to 14. októbra 2014 a 13. mája 2015, každé s výsledkom rozdielného prejavu vôle, pričom k zaevidovaniu zmluvy v prospech poľovnej organizácie O. A. došlo až 22. júna 2015, a to bez toho, aby po 13. máji 2015 došlo k zvolaniu ďalšieho zhromaždenia vlastníkov. Dovolateľ ďalej vyčítal krajskému súdu, že svoj záver v tom smere, že obvinený nemal zaevidovať zmluvu o užívaní poľovného revíru Gemerský Sad v prospech poľovnej organizácie O. A., oprel o rozhodnutie Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica spisovej značky OU-BB-OOP4-2016/002640 z 27. januára 2016, ktorým bolo vyhovené protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca a v dôsledku toho zrušené opatrenie obvineného o užívaní spoločného poľovného revíru Gemerský Sad z 22. júna 2015 (v prospech poľovnej organizácie O. A.) z dôvodu, že správny orgán (konajúci prostredníctvom obvineného) nezistil presne a úplne skutočný stav veci a konanie nevedol objektívne a nestranné. Toto rozhodnutie Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica však bolo rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, spisovej značky 24S/44/2016 z 23. novembra 2017 zrušené z dôvodu, že Okresný úrad neodôvodnil, na základe čoho považoval postup obvineného za rozporný so zákonom, následne Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, rozhodnutím číslo OU-BB-OOP4-2019/008507-002 zo 4. marca 2019, súc viazaný právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici vysloveným v jeho rozsudku z 23. novembra 2017 (spisovej značky 24S/44/2016) protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca nevyhovelo a následne bola opätovne Okresným úradom Rimavská Sobota zaevidovaná žiadosť poľovnej organizácie O. A. z 12. júna 2015 (tak ako to pôvodne urobil obvinený), pričom odvolací súd v napadnutom rozsudku sa s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisovej značky 24S/44/2016 vysporiadal konštatovaním, že je nutné zdôrazniť, že v tomto rozhodnutí krajský súd riešil úplne inú právnu problematiku než Okresný súd Rimavská Sobota na podklade obžaloby prokurátora. V podanom dovolaní obvinený ďalej namietal absenciu aj subjektívnej stránky stíhaného trestného činu argumentujúc tým, že nie každý nesprávny, či nezákonný úradný postup verejného činiteľa je možné automaticky považovať za naplnenie formálnych znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona s tým, že musí ísť o také konanie páchatel'a, ktorý aktívne, vedome a úmyselne porušuje alebo obchádza zákony, či právne predpisy, teda postupuje svojvoľne, pričom ani súd prvého stupňa a ani odvolací súd, podľa názoru obvineného, neskúmali, z akých dôvodov pri vykonávaní svojej právomoci postupoval spôsobom, ktorý považovali za rozporný so zákonom. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky spisovej značky III. ÚS/3296/2021 z 2. mája 2023. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a § 388 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku a § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 5 ods. 3, § 16 ods. 1, ods. 2 zákona číslo 274/2009 Z. z. o poľovníctve, súčasne zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa vo všetkých výrokoch a zároveň, aby prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý uviedol, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je, podľa jeho názoru, daný, pričom námietky obvineného je potrebné vyhodnotiť v kontexte celého dokazovania s tým, že protiprávnosť jeho konania, podľa názoru prokurátora, zakladá predovšetkým jeho rozdielny (vecne ničím neodôvodnený) prístup v procese evidovania jednotlivých žiadostí rôznych žiadateľov, keď poľovné združenie A. N. predložilo žiadosť už 29. mája 2015 a poľovné združenie O. A. síce 2. júna 2015, avšak išlo o žiadosť, ktorá nespĺňala všetky formálne predpoklady, preto bola doplnená 12. júna 2015. Tým podľa názoru prokurátora vznikla situácia, že v určitom časovom momente boli dotknutému správne orgánu predložené dve perfektné žiadosti, avšak medzi ich podaniami bol takmer dvojtýždňový odstup, napriek tomu obvinený dal príslušnému pracovníkovi

pokyn, aby vykonal zaevidovanie zmluvy na základe neskôr doručenej žiadosti (v prospech poľovníckej organizácie O. A.). V tejto súvislosti prokurátor namietal, že rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici spisovej značky 24S/44/2016 z 23. novembra 2017 a jeho závery nemajú priamy dopad na prejednávajúcu trestnú vec, a to aj s poukázaním na odlišný predmet konania. Naplnenie subjektívnej stránky stíhaného trestného činu v podobe úmyslu dovolateľa vyvodil prokurátor z toho, akým spôsobom obvinený udelil podriadenému zamestnancovi vybavujúcemu dotknuté žiadosti pokyn na ich meritórne posúdenie, ako aj z preukázaných prepojení na jednotlivých účastníkov konania zo strany obvineného, preto postup dovolateľa hodnotil prokurátor ako minimálne svojvoľný. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený vo svojej replike k vyjadreniu prokurátora uviedol, že pri vybavovaní vyššie spomenutých dvoch žiadostí nepoužil rozdielny prístup, pretože žiadosť za poľovný revír Gemerský Sad z 29. mája 2015 podali vlastníci poľovných pozemkov začlenených do poľovného revíru Gemerský Sad v zastúpení I. K. a Ing. V. E., ktorí boli zvolení na zhromaždení vlastníkov konanom 14. októbra 2014, pričom uvedená žiadosť bola vybavená 19. júna 2015 nezaevidovaním z dôvodu procesných väd spočívajúcich v tom, že podanie nebolo doručené oprávnenými osobami, t. j. účastníkmi konania a zotrval na svojom konečnom návrhu uvedenom v podanom dovolaní.

Prokurátor v reakcii na repliku dovolateľa vyjadril nesúhlas s jeho argumentáciou tvrdiac, že žiadosť z 29. mája 2015 poľovníckeho združenia A. N. spĺňala všetky náležitosti a bola osamotená až do 12. júna 2015, kedy bola doplnená nie perfektná žiadosť z 2. júna 2015 poľovníckej organizácie O. A..

Dovolateľ v replike na reakciu prokurátora poukázal na to, že 1. júna 2015 čerpal riadne nahlásenú a jeho nadriadeným schválenú dovolenku, preto jeho nekonanie 1. júna 2015, len kedy mal k dispozícii iba žiadosť poľovníckeho združenia A. N. nemôže byť podkladom pre právne posúdenie jeho konania ako úmyselného v smere zadovážania prospechu alebo výhody pre poľovnú organizáciu O. A..

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd ďalej zistil, že dovolanie obvineného Ing. S. S. vo vzťahu k namietaným okolnostiam týkajúcim sa porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom a napĺňajúcim dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je opodstatnené.

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného

prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Obvinený videl naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] v podstate v tom, že skutok tak, ako je formulovaný v petite obžaloby, sa nestal, a preto sa ani nemohol dopustiť trestného činu, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, a teda súdy nižšieho stupňa nesprávne právne posúdili jeho konanie, pričom dovolateľ zároveň ponúkol svoje hodnotenie vykonaného dokazovania, svoje skutkové závery, v zásade poukazujúc na to, že závery súdov nižšieho stupňa nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Ako to už bolo vyššie uvedené, dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa prelamuje zásada nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia súdu, a preto je jeho použitie výnimočné (mimoriadne) len v prípadoch najzávažnejších a najzásadnejší chýb právneho charakteru, v dôsledku čoho sú dovolacie dôvody vymedzené pomerne úzko, striktné.

Obvinený v podanom dovolaní v podstate rozporuje skutkové závery súdov nižšieho stupňa a hodnotenie vykonaných dôkazov, čo sú však skutkové otázky, ktoré sú, ako to už bolo vyššie uvedené, z dovolacieho prieskumu vyňaté z ohľadom na znenie § 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku v zmysle ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku, však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pokiaľ obvinený dospel k záveru, že právoplatné rozhodnutie krajského súdu vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, mohol podať podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. V žiadnom prípade však vychádzajúc z vyššie uvedeného obvinený nie je oprávnený na podanie dovolania proti skutkovým zisteniam súdov nižšieho stupňa (toto oprávnenie mal len minister spravodlivosti), pričom nedostatok tohto jeho oprávnenia nie je možné preklenúť argumentáciou v tom smere, že nesprávne zistený skutkový stav je vlastne aj nesprávne právne posúdený, pretože aj v takomto prípade ide o skutkovú námietku, ktorá je z dovolacieho prieskumu vyňatá.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Avšak vychádzajúc z ustanovenia § 374 ods. 1 Trestného poriadku je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby dovolaním napádaného rozhodnutia prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, pričom je už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

Vzhľadom na to, že obvinený v podanom dovolaní v podstate namieta aj absenciu relevantných dôvodov

v napadnutom rozhodnutí krajského súdu, na podklade ktorých odvolací súd jeho odvolanie zamietol, najvyšší súd skúmal, či jeho dovolanie nesmeruje skôr k dovolaciemu dôvodu plynúcemu z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to aj keď tento dovolací dôvod vo svojom dovolaní neoznačil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

V tejto súvislosti sa potom žiada ešte uviesť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („ďalej tiež Dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014, II. ÚS 449/2015, IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06, III. ÚS 155/2018).

Z hľadiska práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] ako imanentnej súčasť spravodlivého procesu je potom potrebné posúdiť, či skôr konajúce súdy nižšieho stupňa (v komplexe ich rozhodnutí) svoje relevantné závery náležite odôvodnili vo všetkých podstatných okolnostiach pre rozhodnutie (primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 156/2022). Absencia vôbec akejkoľvek odpovede na obvineným nastolené námietky, na ktoré krajský súd vo svojom napadnutom uznesení nereagoval, je možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 171/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 156/2022), pritom najvyšší súd sám dôkazy nehodnotí, avšak posúdi, či sa s kritickou otázkou prijateľne (udržateľne) vysporiadal súd, ktorého rozhodnutie dovolací súd preskúmava [z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] - primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 156/2022.

V nadväznosti na uvedené je nutné skúmať najmä to, či obvineným nastolené otázky relevantného charakteru odvolací súd zodpovedal a ak áno, či takáto odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci

charakter. Pričom však nestačí, ak príslušný súd na argument obvineného „len“ zareaguje - podstatným je, či sa s ním dostatočne vyrovná (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 292/2020, III. ÚS 402/2008, III. ÚS 44/2011). Iba vtedy možno v ústavnoprávnej rovine zodpovedne posúdiť spravodlivosť trestného konania ako celku berúc do úvahy skôr zmienené kritériá (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1Tdo/11/2021, 3Tdo/64/2011).

Podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku v odôvodnení uznesenia treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Ťažiskom súdneho rozhodnutia je jeho presvedčivosť obsiahnutá v odôvodnení vyhotovenom podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá požiadavke čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak dáva primeranú odpoveď aj na návrhy, argumenty a námietky účastníka konania a vtedy svojím obsahom zaručuje riadny výkon spravodlivosti a je predpokladom možnosti kontroly verejnosťou a uplatňovania opravných prostriedkov v zmysle poučenia (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Tost/16/2015, 6To/12/2016).

Zo skutkových okolností tak, ako ich ustálili sudy nižšieho stupňa, plynie, že obvinený vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, pretože postupoval v rozpore s § 16 ods. 1 a ods. 2 zákona číslo 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“). Aby sudy nižšieho stupňa mohli dospieť k takémuto záveru bolo nepochybne ich úlohou posúdiť, či konanie obvineného spočíva v nezaevidovaní zmluvy o užívaní spoločného poľovného revíru Gemerský Sad poľovníckym združením A. N. ne/bolo v súlade s vyššie uvedeným ustanovením (a ďalšími) zákona o poľovníctve s tým, že bolo úlohou súdov nižšieho stupňa vytvoriť si na túto otázku vlastný právny názor bez toho, aby boli v tomto smere viazané, či už právnym názorom vypočutých svedkov (zamestnancov okresného úradu), prokurátora vyjadrenom v jeho proteste, alebo právnym názorom vyjadrenom v rozhodnutiach okresného úradu, či krajského súdu v správnom konaní, pretože išlo o posúdenie viny obvineného (§ 7 ods. 1 Trestného poriadku) a tento svoj názor jasne, zrozumiteľne s vyjadrením konkrétnych úvah aj odôvodniť reagujúc pritom na obranu (obhajobu) obvineného.

Okresný súd vychádzajúc najmä z dôvodov jeho rozhodnutia obsiahnutých na strane desať, odsek tretí uzavrel, že obvinený postupoval v rozpore so zákonom, pretože neboli splnené podmienky pre zaevidovanie zmluvy, pretože nebol zistený skutkový stav, čím došlo k porušeniu zákona o poľovníctve, ako aj k porušeniu správneho konania odvolávajúc sa pritom na rozhodnutie Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica. Súd prvého stupňa v zásade len skopíroval právny názor obsiahnutý v spomínanom rozhodnutí Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica z 27. januára 2016 bez toho, aby ponúkol svoju vlastnú úvahu a vlastnú argumentáciu v tomto smere. Obdobne tak ani krajský súd neponúkol žiadnu vlastnú argumentáciu, a ani právnu úvahu, prečo bol postup obvineného nezákonný, v čom spočívalo porušenie § 16 ods. 1 ods. 2 zákona o poľovníctve, odkázal len na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý však len odkopíroval argumentáciu obsiahnutú v rozhodnutí Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica z 27. januára 2016, hoci medzičasom bolo toto rozhodnutie rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisovej značky 24S/44/2016 zrušené s argumentáciou, že krajský súd v správnom konaní riešil úplne inú právnu problematiku bez toho, aby vysvetlil, prečo konkrétne neboli splnené podmienky pre zaevidovanie zmluvy, na základe čoho dospel k záveru, že nebol zistený skutkový stav a ako došlo k porušeniu správneho konania, keď navyše následne bola opätovne Okresným úradom Rimavská Sobota rozhodnutím zo 17. júla 2018 zaevidovaná žiadosť poľovnej organizácie O. M. z 12. júna 2015 (tak ako to pôvodne urobil obvinený). Inak povedané odvolací súd súc si vedomý toho, že rozhodnutie Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov Banská Bystrica z 27. januára 2016 bolo v čase jeho rozhodovania krajským k súdom v správnom konaní zrušené, teda už neexistovalo, pričom medzičasom bola opätovne zaevidovaná žiadosť poľovnej organizácie O. A. z 12. júna 2015 (čo obvinený v podanom odvolaní namieta) nevysvetlil, prečo (na základe akých úvah a argumentov) napriek tomu považuje

závery obsiahnuté v zrušenom rozhodnutí okresného úradu za správne a predstavujúce podklad pre záver o porušení zákona o poľovníctve konaním obvineného, keďže vlastné úvahy v tomto smere neposkytol odvolávajúc sa na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý však len odkopíroval dôvody zrušeného rozhodnutia okresného úradu.

Pokiaľ prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu obvineného vyjadril právny názor, že obvinený porušil zákon tým, že bez náležitého vysvetlenia použil rozdielny prístup k dvom rovnakým žiadostiam dvoch rozdielnych žiadateľov, k tomu je potrebné uviesť, že súdy nižších stupňov týmito skutočnosťami neargumentovali, navyše minimálne krajský súd by sa v tomto smere musel vysporiadať s odvolacou námietkou obvineného, že žiadosť poľovníckeho združenia A. N. z 29. mája 2015 bola vybavená 19. júna 2015 s tým, že nemôže byť zaevidovaná s, podľa názoru obvineného, náležitým odôvodnením, z ktorého plynie, že dôvodom jej nezaevidovania bola skutočnosť, že bola podaná, zjednodušene povedané, neoprávnenými osobami. Na túto obhajobnú argumentáciu obvinený nedostal žiadnu odpoveď.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je potrebné potom uzavrieť, že v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu obvinený nedostal odpoveď aspoň na podstatné námietky (obsiahnuté v podanom odvolaní) adresované krajskému súdu.

Rozhodnutie odvolacieho je preto nepreskúmateľné, keďže krajský súd rezignoval na náležité odôvodnenie z ktorého nie je zrejmé, akými úvahami a závermi sa krajský súd pri zamietnutí odvolania obvineného spravoval.

A pokiaľ teda krajský súd jasne a zrozumiteľne neobjasnil vyššie uvedené otázky významné pre rozhodnutie o vine obvineného, nevytvoril dovolateľovi priestor pre jeho účinnú obhajobu, pre plné uplatnenie jeho procesných práv (pokiaľ dovolateľ nepoznal dôvody rozhodnutia krajského súdu, nemohol sa voči nim účinne brániť) a porušil tak právo obvineného na spravodlivé súdne konanie, čím naplnil dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil (ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad) a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň najvyšší súd dospel k záveru, že vytýkané nedostatky môže napraviť krajský súd (čo napokon mal urobiť už v odvolacom konaní), a preto nie je potrebné zrušiť aj rozhodnutie okresného súdu a prikázať mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Týmto rozhodnutím dovolacieho súdu sa prejednávajúca vec dostala do štádia odvolacieho konania, v rámci ktorého bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní obvineného pri súčasnej viazanosti odvolacieho súdu vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie bolo podané len v prospech obvineného Ing. S. S., a preto bude krajský súd v ďalšom konaní limitovaný zásadou zákazu „reformatio in peius“ v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Na základe vyššie uvedených dôvodov senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.